

portal

Un ofici en crisi

Josep Huguet

Patró de la Fundació Josep Irla

jhuguet@irla.cat

El número d'*Eines* que teniu a les mans reflexiona sobre l'ofici dels economistes. És un exercici sa que no totes les branques acadèmiques són capaces de fer. També és cert que l'autobombo de mediàtics representants de la professió en l'època de la Guerra Freda —on tot era previsible— i en la postguerra de les vaques grasses —on tot semblava possible— ha tingut una dura penitència amb la crisi. Crisi que no només ha estat poc prevista, sinó que encara està dubtosament interpretada i hi ha poques certeses de com evolucionarà.

El número l'obre Joan Tugores, que ens acompanya en un viatge des dels orígens de la disciplina acadèmica. M'he quedat amb una frase aplicable a processos polítics amb riscos o reptes econòmics com el que vivim: «tenim més aversió a arriscar-nos a una pèrdua, del que estem disposats a arriscar-nos per obtenir un guany d'identica quantia». Es tracta, doncs, de convèncer una majoria social que hi ha més risc de pèrdua en no canviar, que en canviar.

Per la seva banda, Maria Cubel i Santiago Sánchez-Páges fan una valoració del període on la disciplina ha

entrat en crisi profunda, i els acudits sobre economistes arribaven a les taules dels cafès. On creixien les crítiques a la ciència econòmica, entre elles, la crítica al supòsit que l'ésser humà és un infal·lible i incansable optimitzador del seu propi benefici.

Lina Gálvez i Paula Rodríguez se centren en com les crisis alteren els processos de creació de desigualtats amb tres pautes: intensificació del treball de les dones; recuperació més tardana de l'ocupació femenina al costat de la seva precarització; i retrocessos institucionals en la lluita contra les desigualtats de gènere.

Per la seva banda, Miren Etxezarreta analitza fins a quin punt l'escola marxista ens continua donant les claus del què passa i detecta que ja Marx —més que Lenin— l'encertava en bona part en la diagnosi sobre els mecanismes d'acumulació de capital. En canvi, no queda tan clar que Marx, i alguns seguidors, l'hagin encertat en la perspectiva sobre l'evolució de la lluita de classes o l'empobriment de la població treballadora. Està bé, doncs, que algú amb arrels marxistes deixi clar que mai una disciplina científica pot ser una bíblia i aboni

una mena de marxisme pragmàtic, mètode crític d'interpretar la realitat i no mètode acrític de pretendre que la realitat s'adapti al dogma.

Finalment, del debat entre Lourdes Beneria i Francesc Iglesias em quedo amb la necessitat de valorar la capacitat de les persones de col·laborar i cooperar en comptes de competir. I un altre punt que comparteixo és que el context cultural i institucional de la societat és determinant en els resultats econòmics. Sempre tinc al cap els països nòrdics, on el seu èxit no s'explica per les receptes més liberals o més socialdemòcrates dels governs de torn, sinó per la seguretat jurídica i l'eficiència de les institucions, per la cultura de servei al ciutadà, per l'alt nivell d'identificació de la ciutadania amb la seva administració, i per l'elevat grau de patriotisme cívic, allunyat del «hooliganisme» i el xovinisme tan propi dels estats bonapartistes jacobins i, en definitiva, estructuralment fallits del sud d'Europa. Necessitem que, com apunta Ariadna Jou, les noves llesques d'economistes, un cop feta la cura d'humilitat, surtin plorats de casa i ens donin les claus d'un món tan canviant que ens fa vertigen. ■